

Επικοινωνία και Ομαδικότητα μέσω βιωματικής εκπαίδευσης

Πανεπιστήμιο Κύπρου

Κωνσταντίνος Γεωργικόπουλος
Δρ. Δημήτρης Π. Καμσαρής

Knowledge
Training & Consulting

Δραστηριότητα

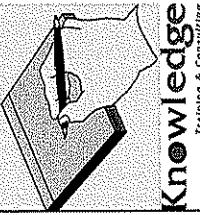
Συμβολισμοί μάθησης

Έχει 3 λεπτά ο καθένας για να προετοιμάσει και να υλοποιήσει μια παρουσίαση.

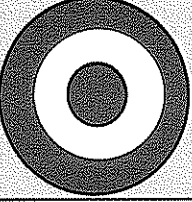
Ζητούμενα είναι τα παρακάτω:

Παρουσιάστε τον διπλανό σας:

Προσωπικά στοιχεία
Εκπαίδευση και κατάρτιση
Επαγγελματική εμπειρία
Στόχους σεμιναρίου

Στόχοι εκπαιδευτικού προγράμματος

Knowledge
Training & Consulting

- Παράγοντες που μετατρέπουν το άτομο σε μέλος ομάδας,
- Φραγμοί επικοινωνίας ομάδας και τρόποι βελτίωσης,
- Σπουδαιότητα εμπιστοσύνης και αλληλοϋποστήριξης,
- Διατήρηση συνοχής υπό πίεση,
- Αποτελεσματικός συντονισμός και ενέργειες για επίλυση προβλημάτων και συνεργασία,
- Εξεύρεση & εφαρμογή τρόπων αξιοποίησης δυναμικού,
- Ανάπτυξη πρακτικών ιδεών για τη βελτίωση αποτελεσματικότητας της ομάδας τους στο χώρο εργασίας.

Δραστηριότητα

«Το όνομα της ομάδας»

- Δημιουργία ομάδων
- Εύρεση χαρακτηριστικού ονόματος
- Σχεδιασμός εμβλήματος

Δραστηριότητα

«Το όνομα της ομάδας»

Σχεδιασμός εμβλήματος

- Ο σχεδιασμός ξεκινά από τον πρώτο αριστερά,
- Ο σχεδιασμός συνεχίζεται από το διπλανό (δεξιόστροφα),
- Συνεχίζεται και ολοκληρώνεται έως ότου καταλήξουμε στον πρώτο

Δραστηριότητα
«Το όνομα της ομάδας»

Παρουσίαση:

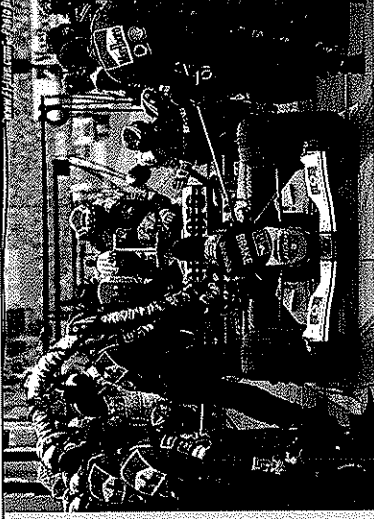
- ονόματος και
- εμβλήματος στις υπόλοιπες ομάδες.

Λαμβάνουν μέρος όλα τα μέλη της ομάδας

Knowledge
Training & Consulting

Ομαδικότητα, επικοινωνία, συντονισμός

Knowledge
Training & Consulting

Ομάδα

Σύνολο ατόμων με:

- Συμπληρωματικές Ικανότητες
- Τεχνικές
- Διαπροσωπικές

Επίλυσης Προβλημάτων

Δέσμευση σε κοινούς στόχους και κοινή αξιολόγηση απόδοσης.

Υπευθυνότητα για ρόλο

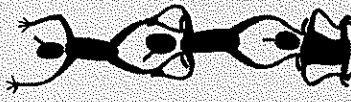

Knowledge
Training & Consulting

Λόγοι ύπαρξης ομάδων

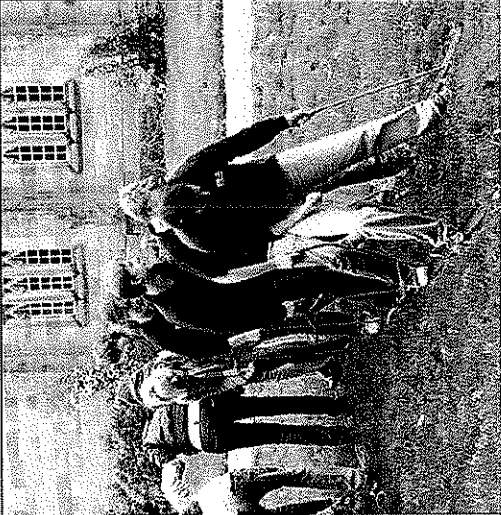
Ικανοποιούν ανάγκες για:

- συνδιαλλαγές και κοινωνικές επαφές,
- ασφάλεια και σιγουριά,
- αναγνώριση,
- επιτυχία και επίτευξη στόχων.

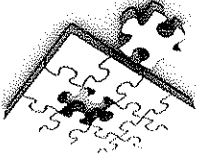
Knowledge
Training & Consulting

Δραστηριότητα
Ξυλοδρομίες

Knowledge
TRAINING & CONSULTING

Στάδια
ανάπτυξης
ομάδων

Knowledge
TRAINING & CONSULTING

1. Σχηματισμός
2. Θύελλα
3. Καταστάλαγμα
4. Απόδοση

Στάδια
ανάπτυξης
ομάδων

Σχηματισμός

Η ομάδα δεν έχει δομηθεί ούτε αναπτυχθεί

Knowledge
TRAINING & CONSULTING

Στάδια
ανάπτυξης
ομάδων

Θύελλα:

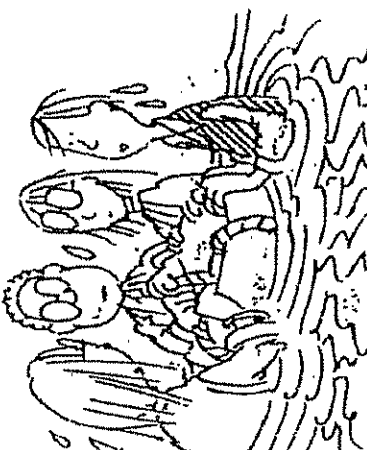

Η ομάδα πειραματίζεται, αναζητά τρόπους συνεργασίας, υπάρχουν συγκρούσεις και διαφωνίες

Knowledge
TRAINING & CONSULTING

Στάδια ανάπτυξης ομάδων

Καταστάλγμια:

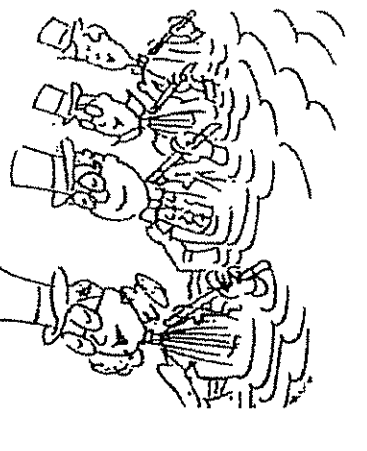

Η ομάδα εδραιώνεται και σταθεροποιείται

Knowledge
Training & Consulting

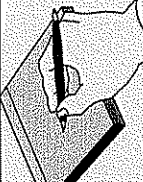
Στάδια ανάπτυξης ομάδων

Απόδοση:

Η ομάδα είναι ώριμη

Knowledge
Training & Consulting

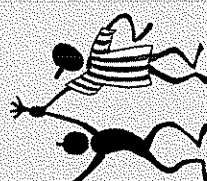
Συχνά Μερικές φορές Σπάνια Ποτέ

Συντονιστής
Προσφευτής
Καινοτόμος
Μεσολαβητής
Ειδικός
Εκτελεστής
Διανοούμενος
Συνεργάτης
Ηγέτης
Κριτικός

Δραστηριότητα
Ρόλοι των μελών
Αυτό-προσδιορισμός

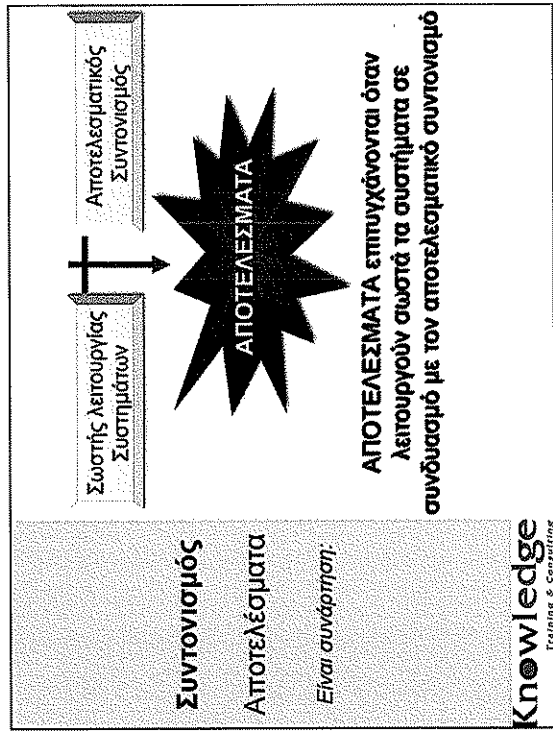
Knowledge
Training & Consulting

Ικανότητες μέλους

- Λαμβάνει υπ' όψη στόχους ομάδας
- Απαντάει σε ερωτήσεις
- Συμβάλει με πληροφορίες
- Προσθέτει στα επιχειρήματα των άλλων
- Ακούει
- Έχει σαφής απόψεις
- Είναι σύντομος
- Δεν αυτό-προβάλλεται
- Δεν είναι ανταγωνιστικός
- Δεν είναι καταστροφολόγος

Knowledge
Training & Consulting

Τα περισσότερα προβλήματα δεν αφορούν πρακτικά θέματα, αλλά θέματα που έχουν να κάνουν με **ανθρώπους.**

Ανθρώπινος παράγοντας

Knowledge
Training & Consulting

Κάθε προσπάθεια επηρεασμού της συμπεριφοράς των άλλων

Συντονισμός

Knowledge
Training & Consulting

Έρευνα:
δεν υπάρχει ένας ξεκάθαρος, θυματουργός τρόπος άσκησης συντονισμού

Άσκηση Συντονισμού

Knowledge
Training & Consulting

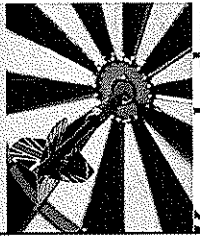

Συντονιστής

- Χωρίζει ρόλους για εκτέλεση έργου
- Σχεδιάζει εργασίες προς εκτέλεση
- Οργανώνει πόρους
- Επικοινωνεί προτεραιότητες
- Θέτει χρονοδιαγράμματα
- Ακολουθεί μεθόδους αξιολόγησης και προδιαγραφές απόδοσης
- Ελέγχει αν η δουλειά γίνεται σωστά και έγκαιρα

Knowledge
Training & Consulting

Αποτελεσματικός Συντονιστής

Knowledge
Training & Consulting

Όσο αυξάνει η ετοιμότητα του μέλους της ομάδας για το συγκεκριμένο έργο,
τόσο ελαττώνεται η μονόδρομη επικοινωνία
(Τι, Πως, Που, Πότε)
από τον συντονιστή
και
αυξάνεται η αμφίδρομη επικοινωνία
(Αμοιβαία εμπιστοσύνη, σεβασμός, διάλογος, ακρόαση, ενθάρρυνση).

Πιθανά προβλήματα

Ανάθεση πολλών ευθυνών ταυτόχρονα σε σύντομο χρονικό διάστημα,
Αμοιβαία εμπιστοσύνη, σεβασμός, διάλογος, ακρόαση, ενθάρρυνση, χωρίς ταυτόχρονη ύπαρξη επιθυμητής απόδοσης.

Knowledge
Training & Consulting

Δραστηριότητα

Μετακίνηση ευθραύστου αντικειμένου

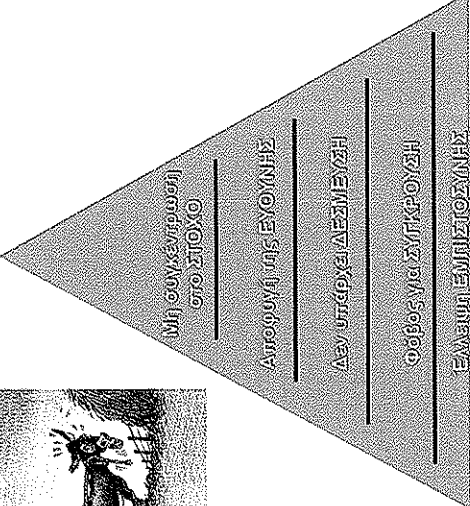

Knowledge
Training & Consulting

- Η κάθε ομάδα θα λάβει τον εξοπλισμό,
- Θα αναπτύξει την στρατηγική, επιλογή συντονιστή τη θέση που θα λάβει το κάθε μέλος, επικοινωνία
- Θα κλείσουν τα μάτια τους εκτός του συντονιστή,
- Θα ακολουθεί τις οδηγίες του συντονιστή.

Δυσλειτουργία Ομάδας

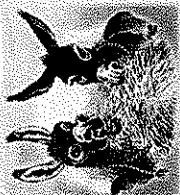

Μία Οργανοποίηση
στο Στόχο

Αντοχή στις Εξωτερικές
Δυνάμεις ΔΕΣΜΕΥΣΗ

Φόβος για ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ
ΕΛΛΕΨΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ

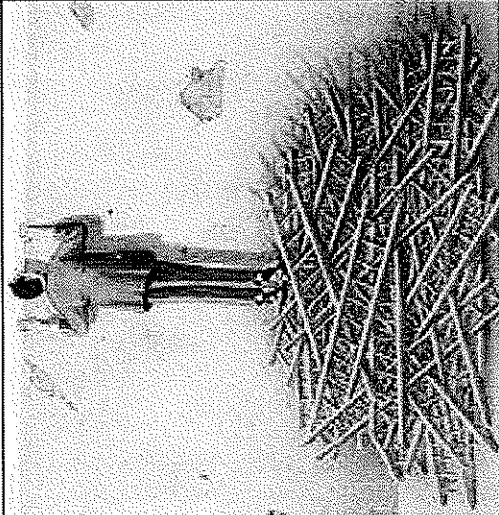
Knowledge
Training & Consulting

Γνωρίσματα καλής Ομάδας

- Αλληλοσυμπληρωμένα μέλη
- Καλή ατμόσφαιρα μεταξύ μελών
- Κατανομή υπευθυνότητων με αξιοποίηση γνώσεων και ικανοτήτων
- Ελευθερία στην έκφρασης ιδεών
- Ικανότητα προσαρμογής στόχων
- Εναρμονισμός προσωπικών-ομαδικών στόχων
- Συντονισμένη με ανοικτή επικοινωνία
- Ξεκάθαροι & αποδεκτοί στόχοι
- Αλληλοσεβασμός & επίλυση διαφορών
- Αναγνώριση επιτευγμάτων των άλλων

Knowledge
Training & Consulting

Δραστηριότητα

Ξεπερνώντας εμπόδια

Knowledge
Training & Consulting

Δραστηριότητα

Ξεπερνώντας εμπόδια

Knowledge
Training & Consulting

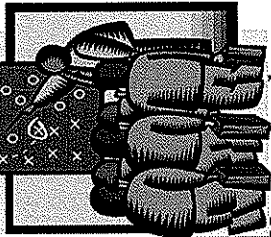
- Η κάθε ομάδα θα λάβει τον εξοπλισμό,
- Θα προσπαθήσει να αγγίξει το μπαλόνι από τη πίσω,

ΠΡΟΣΟΧΗ!!
Δεν επιτρέπεται το κολύμπι!

Ομαδική λήψη αποφάσεων

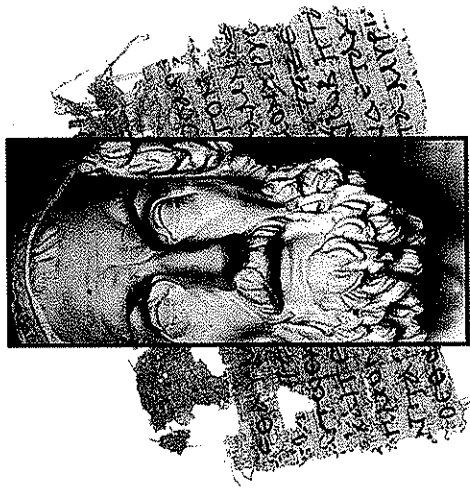
Διαδικασία:

1. Διατύπωση του προβλήματος
2. Σφαιρής προσδιορισμός στοιχείων και παραμέτρων προβλήματος
3. Διατήρηση συζήτησης στο θέμα
4. Βοήθεια επιλογής λύσης
5. Έλεγχος βαθμού συμμετοχής και υπευθυνότητας μελών
6. Κατάληξη σε σύμφωνη γνώμη
7. Κατανομή ευθυνών & καθηκόντων

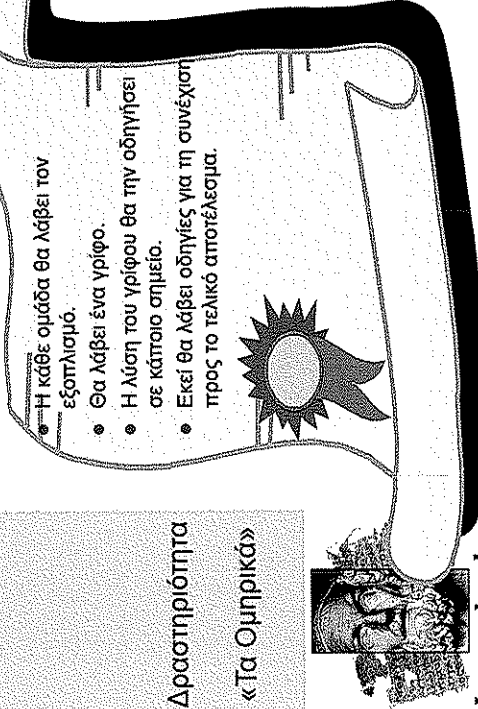
Knowledge
Training & Consulting

Δραστηριότητα
«Τα Ομηρικά»

Knowledge
Training & Consulting

Δραστηριότητα
«Τα Ομηρικά»

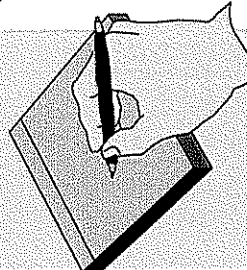
- Η κάθε ομάδα θα λάβει τον εξοπλισμό.
- Θα λάβει ένα γρίφο.
- Η λύση του γρίφου θα την οδηγήσει σε κάποιο σημείο.
- Εκεί θα λάβει οδηγίες για τη συνέχιση προς το τελικό αποτέλεσμα.

Knowledge
Training & Consulting

Ορισμός
Επικοινωνίας

Rogers,
(1987)

Επικοινωνία:
η διαδικασία στην οποία οι συμμετέχοντες δημιουργούν και μοιράζονται μεταξύ τους πληροφορίες προκειμένου να καταλήξουν σε αμοιβαία κατανόηση

**Βασικοί τύποι
επικοινωνίας:**

Λεκτική

Μη -λεκτική

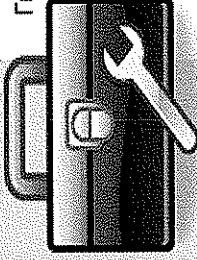

**Λεκτική
Επικοινωνία**

Μιλάμε με τη χρήση της γλώσσας για να δώσουμε νόημα στις σκέψεις μας.

Με τις λέξεις δίνουμε την δυνατότητα σε άλλους να ερμηνεύσουν τα νοήματα μας.

Για κάθε άνθρωπο η ερμηνεία της λέξης μπορεί να είναι διαφορετικό.

**Μη-Λεκτική
Επικοινωνία**

Μπορεί να πάρει τη θέση μιας λέξης ή φράσης

Ενισχύει ή αποδυναμώνει αυτό που λέει ο ομιλητής

Εμπλουτίζει ή αλλοιώνει τις λέξεις

**Τύποι
Μη-λεκτικής επικοινωνίας**

Γλώσσα σώματος

- Γκριμάτσες & κινήσεις των ματιών
 - Χειρονομίες
- Στάση σώματος
- Φωνητικά χαρακτηριστικά
 - Προσωπική εμφάνιση
 - Φυσική Προσέγγιση
- Χρήση χρόνου και χώρου

Γλώσσα
σώματος
Εκφράσεις Προσώπου

Η ψυχική διάθεση φαίνεται στο πρόσωπο.
0% των μη-λεκτικών μηνυμάτων μεταδίδονται από το τρίγωνο φρύδια-μάτια-στόμα.

Έχουν μετρηθεί:

- 33 εκφράσεις του προσώπου
- 4 εκφράσεις για τα φρύδια
- 4 εκφράσεις για τα βλέφαρα
- 7 εκφράσεις για το στόμα
- 3 εκφράσεις για όλο το κεφάλι

Γλώσσα
σώματος
Εκφράσεις Προσώπου
Μάτια

Όταν μιλάμε: 40% επαφή
Όταν ακούμε: 70% επαφή

Έχουμε οπτική επαφή όταν:

- Νιώθουμε άνετα για το θέμα.
- Ενδιαφερόμαστε για το άτομο.
- Ενδιαφερόμαστε για αντιδράσεις.
- Προσπαθούμε να επηρεάσουμε.

Γλώσσα
σώματος
Χειρονομίες

Κινήσεις χεριών και δακτύλων

↓

για να περιγράψουμε ή για να δώσουμε έμφαση.

Οι χειρονομίες διαφέρουν από άτομο σε άτομο.

Γλώσσα
σώματος
Στάση του Σώματος

Σχετίζεται με τη γενική διάθεση.

Η στάση του σώματος σε συνδυασμό με το πρόσωπο και χέρια δίνει την εικόνα των αισθημάτων.

Δυνατότητα μικτών μηνυμάτων.

Δραστηριότητα

- Η ομάδα λαμβάνει τον εξοπλισμό,
- Θα αναπτύξει την στρατηγική, επιλογή βοσκού, οι άλλοι είναι τα πρόβατα επικοινωνία
- Ο βοσκός είναι μακριά από το μαντρί
- Κατευθύνει με μη-λεκτική επικοινωνία τα πρόβατα προς το μαντρί,

«Ο βοσκός και τα πρόβατα»

ΠΡΟΣΟΧΗ!

Κανένας δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιήσει λεκτική επικοινωνία!

Knowledge
Training & Consulting

Κατάσταση κατά την οποία δύο ή περισσότερες πλευρές θεωρούν (ορθά ή εσφαλμένα) ότι οι στόχοι τους (συμφέροντα) είναι αντικρουόμενοι και η καθεμιά προσπαθεί να εμποδίσει την επίτευξη των στόχων της άλλης.

Σύγκρουση

Knowledge
Training & Consulting

Λόγοι Δημιουργίας Συγκρούσεων

- Παρεξηγήσεις
- Είμαστε αρνητικοί
- Συναισθήματα
- Αλληλοσυγκρουόμενα συμφέροντα
- Διαφορετικά Πιστεύω, Αξίες, Προσδοκίες, Προτεραιότητες
- Διαφορετικοί Χαρακτήρες / Προσωπικότητες
- Έλλειψη ικανοποιητικών πόρων.

Knowledge
Training & Consulting

Είναι αποτελεσματικά:

- Λαθών,
- κακής διαχείρισης
- προκαλείται από άτομα-παραξίες.
- προκαλεί ζημιά στον Οργανισμό

Οι Συγκρούσεις

Είναι αναπόφευκτες αλλά και χρήσιμες μερικές φορές, ειδικά όταν θέλουμε να είμαστε πιο αποτελεσματικοί και δημιουργικοί.

Knowledge
Training & Consulting

Στρες

Αποπροσανατολίζουν την προσοχή

Δημιουργία μη-παραγωγική

Αθέμιτες Συμπεριφορές

Αποτελέσματα Συγκρούσεων

Μειονεκτήματα:

Knowledge
Training & Consulting

Ενθαρρύνει την αλλαγή

Ενεργοποιεί καινοτομία/δημιουργικότητα

Δίνει νέα οπτική σε υπάρχον πρόβλημα

Αναδεικνύει κρυμμένα θέματα

Επιτρέπει έκφραση συσσωρευμένων συναισθημάτων

Αυξάνει δέσμευση και ενδιαφέρον

Ευκαιρία για μάθηση

Αποτελέσματα Συγκρούσεων

Πλεονεκτήματα:

Knowledge
Training & Consulting

Θυμός

● Απροθυμία να ακούσουμε

● Δεν υποχωρούμε από τις θέσεις μας

● Κατηγορούμε τους άλλους

● Ορκιζόμαστε

● Επιθετικότητα

Προ-μηνύματα Σύγκρουσης

Knowledge
Training & Consulting

Δραστηριότητα

«Επίλυση συγκρούσεων»

- Σε πέντε σημεία υπάρχουν 5 κάρτες.
- Τα άτομα της ομάδας επιλέγουν τη κάρτα που τους ταιριάζει περισσότερο και οδεύουν προς αυτή.
- Οι υποομάδες προετοιμάζουν παρουσίαση για τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της μεθόδου που επέλεξαν

Knowledge
Training & Consulting

Επιλογή κατά τη Σύγκρουση

Επιβολή

Κυριαρχία Συνεργασία

Συμβιβασμός

Αποφυγή Προσαρμογή

Συνεργασία

Knowledge
Training & Consulting

Δραστηριότητα

«Φτερό στον άνεμο»

- Η κάθε υποομάδα σχηματίζει κύκλο
- Ένα μέλος μένει στο κέντρο με κλειστά μάτια
- Το μέλος γέρνει το σώμα του, διατηρώντας τα πόδια σταθερά σε ένα σημείο.
- Τα μέλη με απλωμένα χέρια και απαλές κινήσεις το μετακινούν μέσα στον κύκλο.
- Μετά από ένα λεπτό αλλάζει το κεντρικό άτομο.
- Όλοι θα περάσουν από το κέντρο

Knowledge
Training & Consulting

Δραστηριότητα

«Ο ιστός της αράχνης»

- Η ομάδα έχει παγιδευτεί στο δάσος
- Μπορούν να βγουν μέσω του ιστού
- Η αράχνη κοιμάται
- Αν κάποιος ακουμπήσει τον ιστό η αράχνη θα ξυπνήσει
- Η ομάδα θα ξαναρχίσει
- Θα κάνει δοκιμαστικά για 5 λεπτά

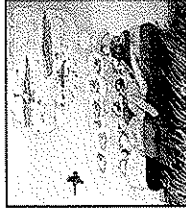
Knowledge
Training & Consulting

Δραστηριότητα

«Χάρτινος πύργος»

- Η κάθε ομάδα θα λάβει τον εξοπλισμό,
- Θα αναπτύξει την στρατηγική.
- Η ομάδα θα κατασκευάσει σε 20' ένα χάρτινο πύργο
- Ο πύργος πρέπει να είναι
 - Ομορφος
 - Σταθερός
 - Ψηλός

Knowledge
Training & Consulting

Δραστηριότητα
«Επιβίωση στο
βουνό»

Knowledge
Technik & Kompetenz

- Μόλις επιβιώσατε από ένα αεροπορικό δυστύχημα
- Κάθε άτομο παίρνει ένα χαρτί με δώδεκα αντικείμενα που έχουν διασωθεί
- Κάθε μέλος τα κατατάσσει με το βαθμό σπουδαιότητας για την επιβίωση του
- Χωρίζονται σε ομάδες των πέντε
- Αποφασίζουν για κοινή λίστα
- Κάθε μέλος δικαιολογεί την επιλογή του

Μια ομάδα αποτελείται από άτομα

Ωστόσο ...

‘Το όλο είναι περισσότερο από το άθροισμα των μελών που το απαρτίζουν’

Kolher (1926)

Οι ρόλοι των Μελών μίας ομάδας

	Συχνά	Μερικές φορές	Σπάνια	Ποτέ
Συντονιστής				
Πρεσβευτής				
Καινοτόμος				
Μεσολαβητής				
Ειδικός				
Εκτελεστής				
Διανοούμενος				
Συνεργάτης				
Ηγέτης				
Κριτικός				

Επιβίωση στο βουνό

Εσείς και οι σύντροφοί σας μόλις επιβιώσατε από ένα αεροπορικό δυστύχημα. Δυστυχώς ο πιλότος και ο συγκυβερνήτης του μικρού αεροσκάφους είναι νεκροί. Βρισκόσαστε στο Βόρειο Καναδά και είναι μέσα Ιανουαρίου. Η θερμοκρασία κυμαίνεται από τους -25°C κατά τη διάρκεια της ημέρας έως τους -40°C το βράδυ. Το έδαφος είναι καλυμμένο με χιόνι. Η περιοχή είναι δασώδης και βρίθεται από μικρά ποταμάκια. Η κοντινότερη πόλη είναι 30 χλμ μακριά. Είστε όλοι ντυμένοι με ρούχα πόλης, με τα οποία θα παρακολουθούσατε μια επαγγελματική συνάντηση. Καταφέρατε να σώσετε τα ακόλουθα αντικείμενα:

- Ένα σφουγγαράκι για τα πιάτα
- Ένα μικρό τσεκούρι
- Ένα γεμάτο πιστόλι 45 χιλιοστών
- Μια κονσέρβα με μείγμα βουτύρου για γλύκισμα
- Εφημερίδες (μια για κάθε άτομο)
- Έναν αναπτήρα (χωρίς υγρό)
- Μια επιπλέον μπλούζα και παντελόνι για κάθε έναν
- Ένα караβόπανο αντοχής, 6x6 μ
- Έναν τοπικό αεροπορικό χάρτη από πλαστικό
- Μισό λίτρο ούισκι
- Μια πυξίδα
- Μια σοκολάτα οικογενειακού μεγέθους για κάθε επιζώντα

Πρέπει να κατατάξετε τα 12 αυτά αντικείμενα με βάση τη σημαντικότητά τους για την επιβίωση. Σκεφθείτε πως θα τα χρησιμοποιήσετε.